

Invulling kinderburgemeester – resultaten onderzoek

In omliggende gemeenten zijn een aantal kinderburgemeesters te vinden. De invulling van de taken en de benoeming verschilt op basis van keuzes die in eerdere jaren zijn gemaakt. Er zijn 12 gemeenten aangeschreven vanaf november 2022, van zes van hen een uitgebreide samenvatting van hun werkwijze opgenomen. Andere gemeenten reageerden niet of hadden recentelijk geen (nieuwe) kinderburgemeester aangesteld. Hierbij speelden de corona-maatregelen in 2021 nog een rol. Daarnaast is informatie van het Nederlands Genootschap voor Kinderburgemeesters (NGKb) opgenomen, aangevuld met een kenmerkende reactie van de basisschooldocenten en het jongerenwerk.

Nederlands Genootschap voor Kinderburgemeesters

In de meeste gevallen zijn de gemeenten ook aangesloten bij het Nederlands Genootschap voor Kinderburgemeesters (NGKb). Deze geeft op haar nieuwe website een paar voorwaarden voor een succesvolle kinderburgemeester:

Twee belangrijke voorwaarden

Als u voornemens bent om een kinderburgemeester aan te stellen zijn er twee belangrijke voorwaarden, die bepalend zullen zijn voor succes:

1. Visie op de rol van de Kinderburgemeester. Kiest u voor een louter ceremoniële rol? Dan zal er van leren participeren niet veel terecht komen. Of kiest u voor een betekenisvolle rol, waarin de Kinderburgemeester – samen met andere kinderen – ervaart wat écht participeren is?

2. Het aanstellen van een competente Kinderrechtencoach die voldoende tijd en mandaat heeft om de Kinderburgemeester en Kindergemeenteraad te begeleiden en te helpen om echt iets “voor mekaar te krijgen”. Dit is geen rol die je “er even bij doet”.

Het Genootschap van Kinderburgemeesters (NGKb) ondersteunt gemeenten met een Kinderburgemeester. Met of zonder kindergemeenteraad, dat hangt af van uw ambitieniveau.

Begeleiding door Kinderrechtencoach

We gaan ervanuit dat u nieuwsgierig bent naar de belevingswereld en ideeën van kinderen in de leeftijd van 9-12 jaar. En dat u deze wilt meenemen in beleid en plannen. Uw Kinderburgemeester is dan bij voorkeur gekozen door leeftijdgenoten. Zij/ hij is bereikbaar voor de leeftijdsgenoten en laat zich inspireren door hun vragen en ideeën.

De begeleider (Kinderrechtencoach, Krc) speelt hierbij een cruciale rol. Zij/ hij wordt aangesteld door de gemeente, krijgt genoeg uren om de regie te voeren in het implementeren van kinderp participatie en kinderrechten in de gemeente en adviseert en steunt de kinderburgemeester in de uitvoering van haar of zijn taak. De Krc fungeert als contactpunt naar het college van B&W, de griffie en collega's werkzaam op de beleidsterreinen waar de kinderburgemeester over adviseert. De Krc heeft mandaat om snel en slagvaardig met collega's samen te werken.

Lidmaatschap van het Nederlands Genootschap voor Kinderburgemeesters kost € 1.000,- per jaar. Het NGKb biedt hiervoor geen dagelijkse ondersteuning van de kinderburgemeester, maar denkt wel mee over de start, aanpak en de aanstelling van een kinderrechtencoach. Voor deze functie beschikt het NGKb over een functieomschrijving en een competentieprofiel. Daarnaast biedt het NGKb de kinderrechtencoach een jaarlijkse training, advies op maat, verschillende tools en een landelijk en regionaal netwerk van 'collega's' die samen optrekken en leren van elkaars

ervaringen (intervisie). Ook krijgt de gemeente een uitnodiging voor de jaarlijkse Landelijke Dag voor Kinderburgemeesters.

Reactie scholen en jongerenwerk Heerenveen

De vrijwel letterlijke reactie van één van de basisschooldocenten inzake de installatie van een kinderburchemeester was:

'Ik ben al eens begonnen aan een brief aan de gemeenteraad, dat Heerenveen ook een kinderburchemeester zou moeten aanstellen. Alleen ik kreeg die brief niet af. De meeste kinderburchemeesters hebben namelijk een ceremoniële functie, en daar wil ik mijn leerlingen voor beschermen.'

Deze reactie vat de reacties van de scholen en het jongerenwerk eigenlijk het beste samen. Zoals ook het NGKb aangeeft: is het doel dat leerlingen ervaring opdoen met participatie, of is het een manier om een 'goede sier' te maken? Bedenk daarom al vooraf, en bij voorkeur in samenwerking met de kinderen, wat de rol van een kinderburchemeester in de gemeente Heerenveen mag zijn.

Achtkarspelen

- In november 2021 werd de motie-Kinderburchemeester aangenomen. Op 2 maart 2022 werd het raadsvoorstel 'Kinderburchemeester Achtkarspelen' aangenomen.
- Voor de eerste verkiezing werden alle 19 scholen in de gemeente aangeschreven. Hiervan kwamen 22 kandidaten (drie trokken zich terug) van 10 verschillende scholen.
- De verkiezing vindt plaats voorafgaand aan de zomervakantie in groep 7. De kinderburchemeester zit gedurende het 'zittingsjaar' in groep 8.
- De Kinderburchemeester heeft een raadslid als begeleider. De burchemeester en de begeleider hebben een gesprek met de ouders en de school van de Kinderburchemeester gehad.
- Achtkarspelen heeft ook een jongerenraad, onder begeleiding van de adjunct-griffier.
- Niet vergeten:
 - o Voorbereidingen voor de eerste Kinderburchemeester kosten veel tijd.
 - o Een draaiboek is handig en noodzakelijk.
 - o Betrokkenheid van team Communicatie is een must.
 - o Regel een keten voor de Kinderburchemeester.
 - o Maak een lesprogramma
 - o Maak afspraken met de ouders en de school
 - o Zorg voor een begeleider
 - o Plan een officiële installatie

Noard-East Fryslan

- Noard-East Fryslan heeft al langere tijd ervaring met een Kinderburchemeester vanuit de eerdere gemeente Dantumadiel.
- Laatste verkiezingen georganiseerd in september 2021. Gericht op leerlingen van groep 7, die na verkiezing anderhalf jaar in functie blijven.
- Vanaf juli 2023: Leerlingen van groep 7 stellen zich verkiesbaar en zitten gedurende het 'zittingsjaar' in groep 8.
- Traject kinderburchemeester start in mei met een brief aan de scholen. Oproep tot verkiesbaar stellen in juni, verkiezingen uiteindelijk in oktober. In september gaven raadsleden gastlessen op scholen in de gemeente. Verkiezingen in oktober. Leerlingen meldden zich aan, keuze voor kinderburchemeester door een jury. Installatie kinderburchemeester in november 2021.

Waadhoeke

- De gemeente Waadhoeke heeft vier keer een Kinderburchemeester gehad.
- Het initiatief voor een Kinderburchemeester kwam via het college van B&W.

- Het bestuurssecretariaat en de griffie zijn voornamelijk betrokken bij de organisatie van de Kinderburgemeester. Zij hebben hiervoor geen volledig fte beschikbaar, maar 'doen het erbij'.
- Werving verliep (zeker in corona-tijd) niet via scholen, maar via de verschillende communicatiekanalen van de gemeente. Schoolbesturen kregen wel een oproep om mee te doen.
- Waadhoeke maakt gebruik van het ProDemos programma voor basisscholen. Democracy spelen zij één keer per twee jaar met alle groepen 7 en 8 in de gemeente.
- De Kinderburgemeester loopt mee met bezoeken van de burgemeester die leuk zijn om mee te maken.
- Draagvlak voor de Kinderburgemeester is nodig om het te laten slagen! Het is een tijdsinvestering. Die keuze moet gemaakt worden, geborgd worden binnen de organisatie zodat duidelijk is wie het aanspreekpunt is voor de Kinderburgemeester.

Súdwest-Fryslân

- De gemeente SWF maakt gebruik van het lesprogramma van De Kleine Ambassade. En heeft zich sinds kort aangesloten bij het Nederlands Genootschap voor Kinderburgemeesters.
- Er is nu een tweede Kinderburgemeester werkzaam voor SWF, voornamelijk in een representatieve functie.

Groningen

- In 2017 werd de motie 'Jong geleerd, oud gedaan' aangenomen om inwoners meer te betrekken bij de politiek. En belangrijk hierbij ook de jongere doelgroep te bereiken.
- De kinderburgemeester is een leerling uit groep 7 of 8 van de basisschool en is voor één schooljaar in functie.
- Taken zijn onder meer het vergezellen van de burgemeester en wethouders bij representatieve taken. Daarnaast bij speciale evenementen, zoals Sinterklaas, Koningsdag, Bevrijdingsdag, Internationale Kinderrechtendag en Gronings Ontzet.
- Kinderburgemeester is ook ambassadeur van de Stichting Vrienden van het Beatrix Kinderziekenhuis.
- Werving start jaarlijks in het voorjaar. Scholen krijgen een brief en via social media een oproep voor kinderen in groep 6 en 7 om te solliciteren.
 - o Aanvullende informatie en een aanmeldingsformulier op de website van de gemeente Groningen.
 - o Vlog en slogan insturen voor de verkiezing.
 - o Jury (bestaat uit communicatie, griffie, Kinderburgemeester en begeleider) kiezen vijf kandidaten voor de eerste ronde.
 - o Eerste ronde bestaat uit een workshop campagne voeren, poster en flyers met slogan worden daarbij door de gemeente geleverd.
 - o Alle Groningers hebben twee weken de tijd om online te stemmen op hun favoriete kandidaat.
 - o Op de laatste dag een stembureau in het centrum, waar alle inwoners en bezoekers nog kunnen stemmen.
 - o Burgemeester maakt de winnaar en 1^e en 2^e loco-kinderburgemeester bekend.
 - o Installatie tijdens raadsvergadering in september.
- Denk ook aan:
 - o Ambtsketen
 - o Logo
 - o Mailbox + Instagram
 - o Budget
 - o Begeleiding en borging

Leeuwarden

Begeleiding en ondersteuning van de kinderburgemeester ligt (nu) volledig bij de griffie. Gedeeltelijk ondersteund door ambtelijk / beleidsmedewerker welzijn en gezondheid. Oorspronkelijk een kinderraad (sinds 2004) waar maximaal zes groepen 7 van verschillende basisscholen aan meedoen. De kinderraad kwam één keer per jaar bij elkaar. Uit deze kinderraad werd sinds 2007 een Kinderburgemeester gekozen.

Vanwege corona kon de Kinderraad enkele jaren niet doorgaan in de bestaande vorm en kwam er een nieuw traject om een Kinderburgemeester aan te stellen:

- Alle scholen aangeschreven, oproep voor kinderen in groep 7 om zich kandidaat te stellen. Kandidaat stellen met een filmpje waarom ze graag kinderburgemeester wilden worden.
- 25/30 reacties.
- Jury – bestaand uit een aantal raadsleden, huidige kinderburgemeester en loco-kinderburgemeester – maakten een selectie van 6 leerlingen.
- Deze zes moesten een presentatie maken:
 - o Wie ben je, en wat zou je met 5000 euro doen om de gemeente mooier en leuker te maken?

De taken van de Kinderburgemeester zijn nog grotendeels hetzelfde:

- Kransleggen bij Dodenherdenking / viering Bevrijdingsdag
- Intocht Sinterklaas
- Ideeën ophalen bij kinderen die deelnemen aan de weekendschool
- Lancering Yn Beweging (app blij van sport)
- Kick-off Sjors Sportief
- Werkbezoek minister Wiersma aan scholen in de gemeente Leeuwarden
- Meepraten over programma binnenstad Leeuwarden-Oost
- Interview Kinderboekenweek
- Nationale bomendag
- Kinderjury Filmfeesten Friesland
- Diverse openingen

Het aantal activiteiten breidde zich snel uit, ook omdat het fenomeen Kinderburgemeester steeds bekender werd. Het gaat vooral om representatieve taken. Af en toe wordt de Kinderburgemeester gevraagd om over een onderwerp mee te denken.